

GOSTILNIČARSKI LIST

Strokovno glasilo „Zveze gostilničarskih zadrug mariborske oblasti v Mariboru“. Uredništvo in uprava: Kralja Petra trg 2, v hotelu Mariborski dvor. Naročnina za nečlane letno 30 Din, člani gostilničarske „Zveze“ dobivajo list brezplačno

Štev. 2.

Maribor, dne 20. februarja 1928.

Leto VI.

Oficijelna predaja Zvezinih poslov.

Andrej Oset:

Naša brezbriznost.

Naša brezbriznost v organizacijah je dovela naš stan v tako težki gospodarski položaj, v katerem se danes nahaja. Sami razni lepi naslovi načelnikov in odbornikov, kateri se na občinskih zborih z izvolitvijo prevzamejo, ne zadostujejo in ne koristijo stvari popolnoma nič, če ne vršijo izvoljeni funkcionarji svojih prevzetih funkcij v polni meri. Kolikor sem imel tekom svojega udejstvovanja v naših organizacijah priložnost opaziti, sem videl, da imamo v naših zadrugah le malo takih poštvalnih mož. Po načelnikih itak redko kdaj sklicanih odborovih sej in občinskih zborov se izvoljeni odborniki oziroma člani ne udeležujejo. Nasprotno pa se za hrbtom načelnikov in organizacije marsikaj nepremišljeno kritizira in sumniči. Način takega postopanja izvoljenih zadružnih funkcionarjev rodi sčasoma tak uspeh, da ubije veselje do pridnega dela še onim maloštevilnim poštvalnim tovarišem, ki so se do tedaj z največjo vnemo za stvar zavzemali. Končne posledice vsega tega so brezneježno davčno obremenjevanje našega stanu in neupoštevanje zahtev naših legalnih organizacij.

Značilno je, da kažejo višek brezbriznosti v organizacijah po veliki večini tisti, ki obratujejo v najbližji bližini sedeža organizacije. Dne 11. januarja t. l. sta sklicale mariborska mestna in okoliška zadruga skupno protestno zborovanje, na katerem se je protestiralo proti previsokim oblastnim dokladam. Na to zborovanje so prihiteli številni tovariši iz bližnje in daljnje okolice. Po dve do tri ure so sklicali, da so mogli dati duška svoji nevolji radi take brezvestne obremenitve našega stanu. Nasprotno pa niso čutili take potrebe vsi mariborski mestni

Dne 30. januarja 1928 sta se sestala v gostilniških prostorih hotela »Balkan« v Celju stari in novi zvezni ožji odbor na skupno sejo v svrhu uradne oddaje oziroma prevzema zveznih poslov in inventarja ter prenosa zveznega sedeža iz Celja v Maribor.

Skupne seje, ki bo predstavljala v zgodovini naše organizacije važno vlogo, so se udeležili sledeči odborniki: in stoje od leve na desno: 1. Rado Starman, gostilničar v Mariboru in zvezni odbornik novega odbora; 2. Josip Šerec, kavarnar v Mariboru in zvezni odbornik novega odbora; 3. Anton Komac, zvezni tajnik; 4. Josip Cajhen, gostilničar na Teharjih pri Celju in zvezni odbornik starega odbora; 5. Peter Trinko, gostilničar v Razvanju pri Mariboru in odbornik novega odbora; 6. Josip Žumer, hotelir v Celju in odbornik starega odbora; 7. Karl Perc, gostilničar v Celju in odbornik starega odbora; 8. Drago Bernardi, hotelir v Celju, zadružni načelnik celjske zadruge, soustanovitelj naše zveze in dosedanji Zvezni načelnik; 9. Andrej Oset, hotelir v Mariboru, zadružni načelnik mariborske mestne zadruge in novi zvezni načelnik; 10. Matija Holc, gostilničar na Pobrežju pri Mariboru, zadružni načelnik mariborske okoliške zadruge in novi zvezni podnačelnik.

Da se čim lepše izrazi zahvala soustanovitelju in dosedanjemu zveznemu načelniku g. Bernardiju za njegovo poštvalno delovanje v prid

tovariši, ki imajo častne naslove zadružnih odbornikov in obratujejo v najbližnji bližini Gambrinove dvorane, v kateri se je protestno zborovanje vršilo. Žalostno dejstvo moram ugotoviti, da se taki tovariši ne upajo na sklicanih sejah in zborih, kateri se sklicujejo, po njih naziranjih, enkrat

gostilničarskemu in kavarnišskemu stanu, mu je izročil novi zvezni ožji odbor krasno izdelano častno priznanje sledeče vsebine:

»Zveza gostilničarskih zadrug mariborske oblasti v Mariboru, izreka svojemu soustanovitelju in dosedanjemu načelniku

gospodu Drago Bernardiju,
hotelirju v Celju

priliko prenosa zveznega sedeža iz Celja v Maribor za njegovo poštvalno delovanje v prid gostilničarskemu in kavarnišskemu stanu

Častno priznanje.

Maribor, dne 30. januarja 1928.

Ožji odbor:

Andrej Oset s. r., zvezni načelnik.
Matija Holc s. r., zvezni podnačelnik.
Josip Šerec s. r., odbornik.
Alojz Strehar s. r., odbornik.
Rado Starman s. r., odbornik.
Herman Postl s. r., odbornik.
Peter Trinko s. r., odbornik.
Franc Kučer s. r., odbornik.

Skromnemu zveznemu tajniku gospodu Antonu Komacu sta se zahvalila s toplimi besedami zahvale tako dosedanji zvezni načelnik g. Drago Bernardi, kakor tudi novi zvezni načelnik g. Andrej Oset za njegovo dosedanje pridno delo. Novi zvezni načelnik g. Oset je izrazil upanje, da bo g. Komac tudi na novem zveznem sedežu zastavil vse svoje sile za dobrobit gostilničarskega stanu.

prepogosto, drugič preredko, povedati in zagovarjati svojih zahrbtnih neutemeljenih kritik. Tako ravnanje ne škoduje samo mariborskim mestnim tovarišem, temveč tudi vsem ostalim sotrpinom vse naše države, ker pokažemo s takim razdiralnim delom mero-dajnim činiteljem našo nesložnost.

Tudi škodoželjnost in zavist sta se pri mnogih tovariših pregloboko ukoreninile. Take nelepe lastnosti rodijo sčasoma medsebojno preganjanje. Za vsako, še tako malenkostno nerednost prijavljajo drug drugega pristojni oblasti. Tudi tako postopanje kaže našim oblastim našo nesložnost, ki prihaja zopet le v škodo celokupnosti.

Uporabljač priložnosti prve izdaje našega skupnega strokovnega glasila »Gostilničarski list« pod mojim načelovanjem, kličem ob 12. uri vsem tovarišem, naj ne bodo tako otročje malenkostni, ampak uvidevni, širokogrudni in v skupnem delu nesebično poštvalni. Le na ta način bomo pokazali tako oblastim kakor javnosti našo zrelost, resnost in složnost, ki bo dovela do pravičnega razumevanja in upoštevanja našega težkega gospodarskega položaja in naših upravičenih zahtev. Vsakdo, ki ima v svojem obratu ali pri zadrugi kakšne težave, naj se z zaupanjem in odkritosrčno besedo obrne na naslov naše zveze. Moja skrb bo, da bo prejel pravilne in zadovoljive informacije.

Končno je potrebno, da se zavedamo, da ne bodo privedle do izboljšanja našega današnjega težkega gospodarskega položaja škodoželjnost, obrekovanje, razdiralne tendence, nevoščljivost in častihlepnost, ampak skrajna dobrohotnost, kolegialnost, brezpogojno sodelovanje vseh, zaupanje in odkritosrčnost.

Pozdravljeni iz novega sedeža.

Zvezni občni zbor kot vrhovni činitelj naše organizacije in zastopnik vseh gostilničarjev, kavarnarjev, restavraterev in hotelirjev mariborske oblasti je nam poveril dne 16. januarja 1928 v Ptuj nadaljnjo vodstvo naše zveze. To poverenje si otežemo v

veliko čast. Zavedamo se vseh dolžnosti in odgovornosti, ki smo jih z izvolitvijo prevzeli. V isti meri se zavedamo, da gledajo s kritičnim očesom na nas in naše delo ne le vsi tovariši iz mariborske oblasti, ampak tudi vsi kolegi iz cele države, misleč, da bomo spričo težkoč, ki se nam delajo od raznih strani, obupali. V pomirjenju in zagotovilo, da bomo tudi mi branili in zastopali skupne interese vseh v isti meri kakor dosedanje zvezno vodstvo, izjavljamo prilikom prve izdaje našega skupnega strokovnega glasila pod našim vodstvom, da bomo zastavili za stvar vse naše moči in naš vpliv, da ne bo od celjskih tovarišev ustvarjena organizacija in nje doseganje uspešno delo zastalo. Enako bomo upoštevali želje vseh tovarišev ter skušali tako olajšati današnja težka bremena. Naše strokovno glasilo bomo skušali preurediti v smislu želj članov, izraženih na zborih in v pismih. Vsak dopis, ki ga bomo prejeli, bomo radevolje objavili. Zato prosimo vse naše člane, naj nam pridno dopisujejo. Istotako se bomo potrudili povzdigniti tujski promet, ki je za naš stan velevažnega pomena. Šolsko vprašanje bomo skušali čemu primerno dvigniti. Samo po sebi umevno, ne bomo mirovali, dokler ne izvedemo vseh, od prejšnjega vodstva započelih akcij.

Da bomo mogli držati ravnokar dano obljubo, vas prosimo, da nas podpirate vsaj z denarnimi sredstvi in nam čimprej nakažete zvezno članarino za leto 1928., da nam ne bo treba segati po kreditih pri denarnih zavodih.

V tem pričakovanju vas tovariško pozdravljamo

člani zveznega ožjega odbora:

Andrej Oset s. r., načelnik.
Matija Holc s. r., podnačelnik.
Alojzij Strehar s. r., odbornik.
Josip Serec s. r., odbornik.
Rado Starman s. r., odbornik.
Herman Pastl s. r., odbornik.
Peter Tranko s. r., odbornik.
Franc Kučer s. r., odbornik.

Martinovičeva roža.

V lepem mestu Celju, kjer se stekate Savinja in Voglajna, je bila nedavno vesela »ohcet«. Nevesta, ki se je v tem lepem mestu rodila, se je poročila v ptujskem Narodnem domu z uglednim ženinom iz Maribora. Ko se je pred kratkim nevesta poslavljala iz svojega rojstnega kraja, je njen oče, ugledni hotelir in prekajevalec, dajal s solzami v očeh svoji hčerki, ženinu in svatov lepe nauke. Naglašal je, naj bo tudi kot samostojna gospodinja in žena, tako pridna in skrbna svojim otrokom, kakor je bil on kot njen oče. Z vsemi sosedi, sorodniki in znanci naj bo dobra, vsakemu, ki trpi pomanjkanje in druge krivice, naj gre

na roko z nasveti in tolažilnimi besedami.

Pred odhodom na novi dom je nevesta svečano obljubila, da bo izpolnila vse želje svojega očeta in storila vse kot dobra gospodinja, skrbna mati in odkritosrčna sosedka, da ne bo delala svojemu očetu, možu in sorodnikom v novem kraju sramote. Istotako so obljubili svatje, da bodo zastavili vse svoje sile, da bodo mlado mamo in gospodinjico v vsakem oziru podpirali. Prosili so pa tudi vseh 22 mlajših sester, naj bi svojo starejšo sestro rade imele. Končno so svatje tudi zahvalili Martinovičevu rožo, da ne bo v presajeni zemlji usahnula.

Vrtnar Martinovičeve rože.

Gospodarsko izkrvavenje.

Višek gospodarskega razvoja, dosežen leta 1914, smo opazili šele po končani nesrečni svetovni vojni, ko je bil trud več stoletij že uničen. Takrat, ko je bilo že prepozno, smo se šele zavedali, kaj so naši očetje z večstoletnim trudom težko ustvarili in kaj smo mi z lahkoto v štirih kratkih letih uničili.

Nesrečna svetovna vojna ni le raztrgala med mnogimi narodi tako dobro in toliko let utrjene gospodarske in prijateljske vezi, ampak je ob zadnjih vzdihljajih zanesla največje sovraštvo tudi med one narode, ki so cela 4 letarajo ob rami branili takrat njim skupne gospodarske koristi. Dokaz temu je dejstvo, da moramo danes ob desetletnici končanega klanja iskati zopet one gospodarske in prijateljske stike, ki smo jih takrat z navdušenjem raztrgali. Namesto, da bi bili leta 1914, na višku stoječe gospodarsko delo nadaljevali tako v svoji prid kakor v prid našim potomcem, smo ga obrnili v uničujočo smer popolnega gospodarskega razpada. Nasilna vojska je torej kriva vse današnje revščine širših krogov prebivalstva. In ker je ta nesreča zadela najtežje širše plasti naroda, se je razširila tudi na naš gostilničarski stan. V obče je znano, da živi gostilničarstvo po veliki večini le od nižjih in srednjih slojev. Bogataš ne čuti potrebe obiskati naših obratov, ne radi potrebe in radi razvedrila, ker si vsled svoje premožnosti vse to lahko preskrbi v svoji lastni režiji na svojem domu. Jasno je torej, da moramo gostilničarji pričakovati bolj h časov le tedaj, kadar se bo obrnilo naše gospodarstvo iz uničujoče v napredno smer, da dosežemo zopet oni višek stanja, kakor je bilo takrat, ko smo ga začeli z nesrečno svetovno vojno uničevati.

Delavec, zasebni nameštenev in uradnik, ki so navezani na naše obrate, so primorani vsled majhne plače štediti in omejiti poset naših obratov na najpotrebnejše. Neznosni državni davki in takse ter avtonomne doklade, ki se nalagajo brezobzirno našemu stanu, podražujejo obisk naših obratov. Vse to bi za silo

prenesli, če bi imeli merodajni činitelji toliko praktične uvidenosti, da bi uvideli, da je že obstoječih rednih gostilniških obratov preveč, in da bi ne podeljevali še novih tako krajevnih pravic za izvrševanje redne gostilniške obrti, kakor tudi točilnic stoječim gostom.

Da re bomo še nadalje uničevali našega gospodarstva, ključemo ob dvanajsti uri vsem merodajnim činiteljem, naj zaježijo brezmejno podeljevanje tako novih krajevnih pravic, kakor tudi izdajanje pravic za točenje alkoholnih pijač stoječim gostom. Še več naj bi se naredilo v tem oziru. Vsem že obstoječim takim točilnim obratom, ki ne odgovarjajo vsem predpisom obstoječih zakonov, naj bi se obratne pravice odvzele. Na ta način je upati, da bo prišel vsaj gostilničarski stan enkrat do tistih dohodkov, ki mu bodo omogočali stanu primeren zaslužek in človeku dostojno življenje.

Pri tej priliki opozarjamo naše člane, naj ne gledajo na našo zvezo radi preselitve sedeža iz Celja v Maribor s tako razdiralnim pogledom, kakor je gledalo vse človeštvo leta 1914 na gospodarstvo, ki je doseglo takrat svoj višek. Naj ne skušajo slediti zgledom iz leta 1914, ampak naj nam tudi v bodoče pomagajo graditi našo organizacijo, da bo kot izpopolnjena mogla biti kos vsaki nevihti. Kako se nekateri tovariši zavedajo obstoja naše organizacije in kako resno upoštevalo naše opomine, navedemo naslednje imenoma vse tiste zadrage, ki so nam že poslale članarino za leto 1928:

1. Braslovče, načelnik g. V. Rössner, Din 2070'—.
2. Maribor mesto, načelnik g. Andrej Oset, Din 3540'—.
3. Konjice, načelnik gosp. Založnik, Din 2520'—.
4. Ptuj, načelnik gospod. Mahorič, Din 1000'—.
5. Celje, načelnik g. Drago Bernardi, Din 3030'—.
6. Šmarje pri Jelšah, načelnik gosp. Maks Grad, Din 495'—.
7. Slov. Bistrica, načelnik gosp. Ivan Kos, Din 1500'—.

Pobiranje oblastnih doklad.

Naše člane opozarjamo na določila § 67 zakona o oblastnih samoupravah, ki določa, da dobijo oblastne uredbe glede oblastnih doklad, davkov, taks, trošarine itd. obvezno moč še le petnajsti dan po tem, ko so bile objavljene v Uradnem listu. Od oblastne skupščine uvedene oblastne doklade se ne bodo torej smeje pobirati naknadno od 1. januarja 1928 dalje kakor krožijo govoriče. Če bi se proti našemu pričakovanju vendar le utegnilo zgoditi, proti določbam citiranega paragrafa, da se bodo začele pobirati te doklade, prosimo vse naše člane, naj nam to kratkim potom sporočijo.

Davčne napovedi.

Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Mariboru je izdala svojim članom sledečo

okrožnico:

Glasom svoječasne okrožnice spada v kompetenco zadrugne pisarne med drugimi posli tudi sestavljanje davčnih napovedi za posamezne člane. Radi tega vabimo vse člane, ki niso še postavili in predložili davčni oblasti davčnih napovedi za davčno leto 1928, da se zglasijo čimprej v zadrugni pisarni, ki se nahaja v hotelu »Mariborski dvor« v svrhu izgotovitve omenjenih napovedi, katere se bodo izvršile za vsakega zadrugnega člana popolnoma brezplačno.

Vsako naj prinese s seboj vse davčne listine in dokaze izrednih izdatkov, ki bi prišli za znižanje davkov v pošte.

Zadrugni načelnik:

Andrej Oset s. r.

*

Že večkrat smo objavili v našem listu način delovanja mariborske zadruga in kako skuša ta vzorna zadruga čimbolj koristiti svojim članom, pa vendar ni ta naša članica dobila še posnema valca v drugih zadrugah. Najela si je posebnega davčnega strokovnjaka, ki je sestavil vsem članom davčne napovedi brezplačno. Samoobsebi umevno bo to delo, opravljeno po veččaku, rodilo vsem mariborskim tovarišem dober sad.

Radi tega priporočamo hvalevredno delovanje mariborske mestne zadruga v posnemanje vsem ostalim zadrugam.

Reforma naših gostiln.

Kdor opazuje gostilniško obrt v drugih državah, vidi, da se gostilničarji povsod prilagodijo željam svojih gostov. Ker prihajajo med potniki tudi taki, ki ne marajo ne vina, ne piva, ampak želijo kako brezalkoholno pijačo, gostilničar tudi takim prijazno postreže. V mnogih krajih imajo že brezalkoholne gostilne, kjer se ne toči nobena opojna pijača. Zürich v Švici šteje že blizu dvajset brezalkoholnih restavracij in hotelov, ki vsi dobro prospevajo.

Ker je znanstveno dognano, da alkoholne pijače škodujejo mladini, neizmerno uživane pa tudi odraslim, se vlade vseh držav nagibajo k temu, da podpirajo točenje brezalkoholnih pijač. Gostilniška obrt mora s tem dejstvom računati. Ni se ji pa treba bati, da bi vsled protialkoholnega gibanja trpela škoda, ako gre z napredkom časa in skrbi tudi v naših krajih za reformo naših gostiln.

Začetek reforme lahko vsak gostilničar napravi na ta način, da ima za svoje goste na razpolago tudi brezalkoholne pijače. Nekdaj so bile te bolj na slabem glasu, ko ljudje niso drugega poznali kakor pokalice, pri-

R. Bendé:

Izvirne gostilničarske šale.

Maribor, 11. febr. 1928.

Stara stvar je, da je zdrav smeh tudi neke vrste izvrstna duševna hrana. Ravnotako stara stvar je, da se ravno po gostilnah slišijo zelo izvirne šale, polne pristnega slovenskega humorja. Velika škoda je, če se te smešnice izgubijo. One predstavljajo največkrat pristno narodno blago, so zrcalo mišljenja dotičnega kraja, kjer se gostilna nahaja, a obenem so — reklama za gostilničarja samega. Kajti javna tajnost je, da se dolgočasnega gostilničarja izogiba cela srenja, a k šaljivcu se vse zateka, četudi drugače nima tako urejenih prostorov kakor njegov dolgočasni sosed.

Predstavljamo seveda, da mora biti šala dostojna, četudi papricirana, močno satirična ter smo dolžni svojem ugledu in ugledu gostilničarskega stanu, da ne rušimo temeljev moralnih naziranj; kajti mi od stroke vemo, da ni vse zlato, kar se sveti, zato tudi ni vse lepo, kar bi dalo ljudem vzrok za smeh. Eden se smeji takozvanemu dobremu »vicu«, drugi pa obožava ganirano bedasti »vic«, ki se vrli okoli tistih znanih stvari. To pa ni naš namen. Mi hočemo več!

Govoriti hočemo dostojno gostilniško

šalo, ne tiste »klafarije«, ki se čujejo od ljudi, ki so z alkoholom preoblozeni, ampak upoštevati predvsem rek, da je v vinu resnica (»in vino veritas«). Iz tega vidika hočemo zabeležiti par izvirnih gostilniških šal ter pri tem pozivamo vse gostilničarske zadrage v mariborski oblasti, da nas v tem stremljenju podpirajo s tem, da pošiljajo našemu uredništvu zares izvirne in dostojne šale, ki so v njih okoliščini izrekle. S tem, da jih mi objavimo, bomo storili veliko uslugo našim vrlim gostilničarjem, ki nimajo pravega zabavnega lista; ustregli pa smo s tem tudi slovenski humoristični literaturi, ki je dosedaj kljub prirojeni šaljivosti našega ljudstva črpala material za svoj humor iz književnosti tujih narodov in držav.

Take, kakor so sledeče šale, naj se zabeležijo in pošljejo našemu uredništvu. Neumnosti in brezsmiselnosti ni treba pošiljati.

Evo vam, tovariši, par primerov:

1. V gostilni mesta M. sedi kavalir s svojo damo. Dobro je povečerjal in se pripravljala, da odpre šampanjsko steklenico. — Ko isto odpre in med pokom zleti zamašek v strop, pristopi eleganten gospod, ki ga nahruli brezobzirno:

»Šampanjec bi pili, meni pa dolgov ne plačate!»

A naš hladnokrvni gost reče povsem mirno:

»Kateri vrag pa vam je natvezel, da bom večerjo in šampanejc plačal?»

(Ali ni dragocen nauk v tej izvorni šali? Malo, samo malo pomislite in vedite, da se je ta prizor res vršil — v Mariboru!)

2. Mlad uradnik, premeščen na drugo mesto, sreča po daljšem času svojega prijatelja in tovariša. Med njima se razvije sledeči razgovor:

Tone: »No, kako Ti gre, kolega?»

Jože: »Izvrstno, Tone! Povsod sem zelo dobro zapisan.«

Tone: »Čestitam! Povej, kje si tako dobro zapisan, ko so te vendar tako preganjali?»

Jože: »Na vratih, ledenjakih in knjigah prav vseh oštirjašev celega mesta!»

(Res, da je ta šala izraz in dokaz velikega cinizma, a prepričani smo, da bodo isto podpisali vsi dolgoletni in izkušeni tovariši, kateri imajo od »krede« sijajen dobiček!)

3. Bilo je v predmestni gostilni. Gospodar tarna pred samimi »pufarji«, da mora jutri plačati takso, občinske doklade, trošarino in še marsikaj. Na koncu svojega dramatičnega govora vpraša:

»Povejte mi, kaj naj storim?» — Eden mu je odgovoril v imenu vseh enako mislečih:

»Nesi s kredo popisana vrata, ledenjak in knjige na davkarijo in vse skupaj tam zastavi za tvoje davke.«

(Ali ni dosti cinične resnice v teh besedah, v tej pristni in resnični šali?)

4. »Zakaj so katoliški duhovniki obriti?» Tako je vprašal nekoč dober gost gostilničarja samega. Naravno, da je ostal gostilničar dolžen odgovora na to delikatno vprašanje. In ko je vprašalec videl, da ne bo nikdo uganil tega vprašanja, je rekel:

»Katoliški duhovnik meša vsak dan vino z vodo. Ker ne ve, ali bo prišel on v pekel ali nebesa, si je radi previdnosti dal obriti brke, da ne bi v peku ali nebesih naletel na kakega gostilničarja, ki mu hodi v zelje oziroma »fuša v njegov gšeft«. Če bi se spoprijela za brke, bi to ne bila šala... Zato so iz same previdnosti sklenili, da se že na tej zemlji obrijejo, kar so začeli celo nekateri gostilničarji posnemati.«

Take in enake šale želimo. One bodo mnogo pripomogle k temu, da zdrava gostilniška šala pride do svoje veljave.

Vsaki, kdor vpošlje izvirne šale, katere je slišal v svojem okoliščju, naj označi kraj, kjer se je ta šala rodila in tako bomo kmalu imeli pregled cele mariborske oblasti, kje so najboljše šale in kje so najduhovitejši ljudje. S tem bomo izpolnili veliko vrzel v našem časopisu ter bo s tem marsikom ustrezno.

rejane s saharinom in esencami. Da se je želodec zoper take pritožil, ni čuda. Dandanes pa imamo že boljše pokalice, kjer ni nikakega saharina in nobene škodljive primesi. Take izdeluje v Mariboru n. pr. tvrdka Bender.

Bolji od vseh pokalic so pa naravni soki, napravljeni iz svežega, zrelega sadja. Ti soki so izborna pijača za zdrave in bolne. Žejo gasijo dobro, pa so obenem redilni. Delimo jih lahko v dve skupini. V prvo prištevamo iste, ki so konzervirani s sladkorjem. Ta ima namreč to posebnost, da zabrani vnetje, ako ga pridenemo sadnemu soku kakih 65%. Na ta način dobimo sladkane soke, ki se držijo tudi v največji vročini, ne da bi vrel. Pač pa so občutljivi proti mrazu. Ako namreč stojijo v prehladnih prostorih, se navadno strdijo, izgubijo celo okus in barvo. Ako jih segregemo, postanejo zopet dobri in lepe barve. Zato se naj hranjujejo v toplih, zakurjenih prostorih. Toplota jim ne škoduje. Tako konzerviran malinovec proizvaja več tvrdk v vsej naši državi. Poleg malinovca pa zaslužijo našo pozornost še drugi sokovi, ki so narejeni iz višenj, črešenj, vrtnih in gozdnih jagod, iz bezga, borovnic in ribeza. Take izdeluje brez esenc, brez saharina in drugih škodljivih kemikalij v izborni kakovosti v Jugoslaviji edino le Podravska industrija sadnih izdelkov v Mariboru, Koroška cesta 1.

Razen močno sladkanih sadnih sokov, ki jih konzervira sladkor, imamo še dobre soke, ki jim ni primešan noben umetni sladkor. Semkaj prištevamo brezalkoholni jabolčni sok in vinski mošt ali grozdni sok vinske trte. Teh dveh pa ne varuje vretja ne umetni, ne lastni sladkor, ampak pasteurizacija. Obojni sok je tudi sladek vsled lastnega naravnega sladkorja. Jabolčni sok ima pri nas 11—14% naravnega sladkorja, grozdni sok pa od 14—22%. Obojnega najlažje pijemo, ako ga pomešamo z navadno vodo, s slatino ali sodavico.

Gotovo najzlahnejši sok je grozdni, dasi na zunaj ne kaže nič posebnega, ne po barvi ne po duhu. A grozdni sladkor, ki je v njem, prija posebno zdravstvenim potrebam človeškega organizma, ker je kakor v rozinah lahko prebavljiv, preide hitro v kri kakor med in ima veliko krepilno in čistilno moč. Zdravljenje z grozdnim sokom je celo v takih letnih časih mogoče, kadar ni več grozdja. To je že staro in priznано zdravilno sredstvo. Grozdni kakor tudi jabolčni sok se pa še do sedaj nista mogla v gostilnah prav udomačiti, ker začeta posebno v toplem času, ko se je steklenica odprla, že vreti in se spreminjati v alkoholno pijačo. Da bi jih pa mogli gostilničarji tako varno ohraniti, kakor malinovec, se jim mora odvzeti voda. S tem postanejo zgoščeni in trpežni, da ne morejo zavreti, ako se posoda odpre. Pred uporabo se jim zopet pridene voda v določeni množini, toliko kolikor se je pri zgoščevanju izhlapila. Tak sok ima zopet vse vrline pristnega jabolčnega ali grozdnega

soka. Te vrste jabolčnega in grozdnega soka se bodo že letos dobivale v zgoraj omenjenem mariborskem industrijskem podjetju.

Kakor torej kaže, gostilničarji zaradi pomanjkanja izbornih brezalkoholnih pijač ne bodo prišli v zadrego. Celo to smemo trditi, da se jim za služek ne bo zmanjšal, ako bodo točili res pristne nepokvarjene sadne soke. Pač pa bodo s temi pijačami prihranili sebi mnogo sitnosti in preprirov v svojih točilnicah, človeški družbi pa bodo mnogo koristili, ker statistika kaže, da je po ječah, bolnišnicah, blaznicah in raznih družinah več kot 50% nesrečnih državljanov vsled zlorabe alkoholnih pijač.

Najbolj se dandanes bojijo brezalkoholnih pijač lastniki vinogradov, ker menijo, da bodo z njimi izgubili svoje skoraj edine dohodke. Ta strah pa ni upravičen, ker gostilničarji reformiranih gostiln bodo radi točili brezalkoholni grozdni sok. Ta se bo dal tudi izvažati v druge države, morda celo v večji meri, kakor sedaj vino.

Več o reformi naših gostiln sledi v prihodnjih številkah našega lista. Kdor pa ima v tej zadevi kake dvome ali pomisleke, naj jih naznani uredništvu!

Dr. Josip Somrek.

Anketa o uredbi odpiranja in zapiranja trgovin.

Kmalu bo prošlo že skoro polnih šest let, odkar je izšel zakon o zaščiti delavcev, ki pooblašča ministra za socialno politiko, da sporazumno z ministrom trgovine in industrije uredi po zaslišanju prizadetih zbornic vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin. Polnih šest let čakamo, da se to vprašanje uredi, toda zaman. Vsi naši apeli so bili brezuspešni. Sicer so se med tem časom napravili nekateri poizkusi, da se reši to vprašanje, toda dosedaj ni imel še noben poizkus uspeha. Po dolgem čakanju je sedaj ministristvo za socialno politiko izdelalo v sporazumu z ministrom trgovine načrt nove uredbe za ureditev tega vprašanja in pretekli teden se je načrt že razpravljaval v Beogradu na anketi, ki jo je sklicalo ministristvo za socialno politiko in katere so se udeležili zastopniki gospodarjev in nastavljenecv iz cele države.

Anketa se je vršila dne 7. in 8. t. m. Vodil jo je pomočnik ministra za socialno politiko g. dr. Hočevar. Prisostvovali so ji tudi zastopniki ministristva trgovine in industrije ter ministristva notranjih zadev. Obravnavanja in vprašanja obratovanja ob praznikih se je udeležil tudi zastopnik ministristva za prosveto. Zbornico za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani je zastopal tajnik g. dr. I. Pless, Delavsko zbornico pa predsednik g. Tersglav in g. Jamnik. Poleg zbornic so bili na anketi tudi zastopniki Sa-

veza hotelirjev in gostilničarjev. Celokupno se je ankete udeležilo približno 40 zastopnikov iz cele naše države.

Če se izvzame razne manjše, ne bistvene izpremembe, ki so se predlagale tako od gospodarjev, kakor tudi od nameščenecv, se je vršila debata v glavnem samo o nekaterih načelno važnejših vprašanjih. Tako so zastopniki nameščenecv ugovarjali določilu načrta, ki pooblašča velike župane, da v svojem delokrogu in v sporazumu z zbornicami uredijo odpiralni in zapiralni čas v okviru od 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer poleti in od 7. ure zjutraj do 7. ure zvečer pozimi. Dasi je v načrtu določeno, da se mora odpiralni in zapiralni čas kriti z delovnim časom, ki je v uredbi določen za pomožno osebo dotične stroke, so zastopniki nameščenecv bili mnenja, da bi tako določilo nudilo možnost izigravanja nameščenskih interesov.

Končnih sklepov se seveda na anketi ni storilo. Zastopniki ministristev so vse iznešene predloge sprejeli, a o njih bo definitivno sklepal minister za socialno politiko skupno z ministrom za trgovino in industrijo. Teško bi bilo že danes reči, kateri od iznešenih predlogov se bodo upoštevali, še težje pa predvideti, kedaj se bo uredba uzakonila. Ali ne bo mogoče ostalo tudi topot samo pri poizkusu.

Kakor smo že opetovano pisali v našem listu, smo na stvari zainteresirani le v toliko, da se uredi odpiralni in zapiralni čas tudi za točilnice stoječim gostom isti kakršen bo veljal za vse ostale trgovske obrate, kar bi moralo biti samo po sebi popolnoma razumljivo, ker imajo ti obrati po obrtni listini trgovski in ne gostilniški značaj. To naše stališče smo ponovno in obširno pojasnili v naših številnih vlogah ter upamo, da bodo imeli merodajni činitelji toliko praktične uvidnosti, da bodo upoštevali položaj gostilničarstva v pogledu pospeševanja tujskega prometa ter uredili stvar pravično.

Uredba o pobiranju oblastnih doklad.

V »Uradnem listu« z dne 13. februarja 1928, št. 14 so objavljene uredbe o pobiranju oblastne davščine na popoldni obisk kavarn in barov, na kvartanje, takse na veselilne prireditve, plesne vaje in slednjič o pobiranju oblastnih doklad k državni trošarini na opojne pijače.

Oblastno davščino na ponočni obisk kavarn morajo plačati obiskovalci kavarn po 24. uri. Davščina znaša 2 Din za osebo.

Oblastno davščino na ponočni obisk barov, nočnih kavarn in vseh ostalih javnih lokalov podobne vrste morajo plačevati obiskovalci teh lokalov po 24. uri. Davščina znaša 10 dinarjev za osebo.

Oblastno davščino na kvartanje po 2 Din za osebo morajo plačevati osebe, ki kvartajo v lokalih, navedenih v prvem in drugem odstavku tega paragrafa in v gostilnah, ne glede na čas. Po času, določenem v prvem in drugem odstavku tega paragrafa, se plačuje za kvartanje dvojna taksa.

Davščino mora pobirati koncesionar gostilniškega, odnosno kavarniškega obrta, ali zakupnik; na njegovo odgovornost pa ga smejo zastopati tudi uslužbenci.

Za vsako dovodilo, s katerim se podaljša policijska ura, se plača v mestih taksa 100 Din, v trgih 50 Din, v vseh ostalih krajih pa 30 Din, če se ne plača taksa na plesno vajo. To takso pobirajo sreska poglavarstva (policijski komisarijat) obenem ko pobirajo državno takso za podaljšavo policijske ure.

Za vse prireditve, za katere se plačuje od vstopa 20%na državna taksa v smislu tarifne postavke 99. a 1., točke 2., zakona o taksah, se pobira 50%na oblastna doklada hkrati z državno takso po pristojnem oddelku finančne kontrole.

Od plesnih vaj, ki se vrše v javnih ali takih lokalih, ki se oddajajo zdaj pa zdaj v najem za razne prireditve, plača prireditelj za vsak plesni tečaj do osmih tednov oblastno takso v znesku 600 Din. Če traja tečaj nad osem tednov, se taksa ponovi.

Takso sme prevzeti prireditelj plesnih tečajev na udeležence, zanjo pa

jamči tudi lastnik plesnega lokala.

Na vse vrste alkoholnih pijač se pobira oblastna doklada k državni trošarini.

Ta doklada znaša na vino in vinski mošt 50%, na pivo, žganje, alkohol (spirit), rum, konjak in likerje 100% državne trošarine.

Kupec opojne pijače mora prijaviti v 24 urah, ko je pijačo vketil, odnosno postavil v skladišče, pristojnemu oddelku finančne kontrole vrsto in množino vketene ali shranjene pijače ter obenem plačati določeno oblastno doklado.

Oblastna skupščina je oblastne davščine na popoldni obisk kavarn na primerno vsoto pavšalirala. S tem pavšalom bo preprečeno nepotrebno medovanje gostov. Ta način ureditve stvari bo zadovoljil tako oblastno skupščino kakor tudi kavarnarje in goste. Kar se tiče pobiranja takse na kvartanje, smo vložili prošnjo za odpravo te vrste takse, ker je kontrola nemogoča in škoduje našim članom neizmerno.

Strokovna razstava

za gostilničarsko, hotelirsko in kavarniško obrt
od 2. do 11. junija 1928 v Ljubljani

Uprava Ljubljanskega velesejma se je odločila, da svojemu letošnjemu velesejmu od 2. do 11. junija priključi še posebno strokovno razstavo za gostilničarsko, hotelirsko in kavarniško obrt. Namen te razstave je, da pokaže zainteresiranim, kako naj izboljšajo svoje obrate, da bodo v vsem ustrezali zahtevam gostov, tako domačih kakor tudi bolj razvijenih tujih. Tujski promet v naši državi vedno bolj narašča. Vendar samo krasote naših dežel tujcem niso dovolj, oni hočejo tudi udobnosti in prvovrstno postrežbo, kar vse jim pri nas še ne nudimo v toliki meri kot v drugih državah in na kar so oni navajeni. Zato je korist te prireditve na dlani. Razstava bo nudila najmodernije na tem polju, nove strokovne izume Avstrije, Čehoslovaške, Nemčije in ostalih držav. Inozemstvo razstavi pretežno stvari, ki se pri nas ne izdelujejo. Kot razstavljalci pridejo torej v poštev tudi naše domače tvrdke, ki spadajo v eno ali drugo sledečih skupin:

- I. Kuhinje in oprema kuhinj.
- II. Konzerviranje živil.
- III. Pohištvo.
- IV. Oprema točilnic.
- V. Svetlobna tehnika.
- VI. Kurjava, hlajenje, zračenje.
- VII. Kurilna tehnika.
- VIII. Pralni in snailni pripomočki.
- IX. Oprema kopalnic in stranišč.
- X. Samopreskrba z vodo, plinom, elektriko, naprave.
- XI. Vrtovi, igrišča, garaže.
- XII. Kletarstvo.
- XIII. Organizacija strokovnega knjigovodstva in zaračunavanja.
- XIV. Knjige, diskovine, plakati in slinilo.

Tvrdke, ki se zanimajo za to posebno prireditve, naj se prijavijo uradu Velesejma v Ljubljani.

Žigosanje igralnih kart.

Žigosanje igralnih kart se vrši z gumijastim žigom. Po večkratni rabi žigosanih igralnih kart se odtis žiga tako močno izbriše iz žigosanega mesta, da postane besedilo žiga nečitljivo. Jako natančni finančni organi so vse take opažene slučaje prijavili višji oblasti in prdložili tudi zaplenjene igralne karte. Vzlic temu, da se je ugotovilo, da je bil na žigosanih igralnih kartah pritiskljen pravi uradni žig in ni bil dotični gostilničar kaznovan, je vendar trpel škodo na izgubi časa, ki ga je zamudil prilikom zashisanja pri sestavi dejanskega popisa in eventualnih nadaljnjih obravnav.

Da se temu odpomore in olajša obenem tudi delo finančni oblasti pri vršitvi kontrole, smo vložili na mero dajno mesto prošnjo, da bi se preuredil način žigosanja igralnih kart na ta način, da bi se odslej naprej žigosale igralne karte z vsekalnim namesto z gumijastim žigom. S takim žigom v karto vsekamo besedilo bo ostalo ohranjeno, dokler bodo ostale ohranjene karte. Izostale bodo tudi vse neprijetnosti, ki jih je povzročal dosednji način žigosanja.

Josip Berlč, Ptuj:

Gorice.

Sneg se tali po naših goricah in mnogo gospodarjev se s pomlajenimi upi razgleduje po solnčni rebri, kjer zdrave trte čakajo, da se jih obreže, in zemlja izpočita vabi, da se jo okoplje.

Zidаница bela se blišči v solnčni dan in vinski hram je širom odprt ter vabi prijatelje, da pridejo pokusit prežlahne soke. Pesem se glasi praznično ter odmeva preko vrhov in zidanic, zgubljajoča se daleč še v zmrznjene doline.

Globoko je občutil naš pesnik V. Levstik vso poezijo naših goric, ko so se mu rodili stih

ŠTIRSKA ROMANCA.

Vladimir Levstik.

O, kdor je vzbudil vas, gorice naše,
ta lic device več si ne želi;
pred zidanico poje čare vaše
in srka vaših trt božansko kri.

Obesit se je šel na reber solnčno
obupnih misli poln študent Andraž
in klet polje in klet nebo brezkončno
in klet nezveste svoje ljube laž.

Od smeha se je loza zasolžila:

»Pa bodi moj odslej! Jaz ne slepim
in s komer sem ljubezni vez sklenila,
do praga smrti več ga ne pustim!«

Ubogal je Andraž, zaklel se kupi
in vinski hram je dom njegov postal;
tam lečil je življenja strup gorjupi,
tam knjige prašne je pod pod zagnal.

»Ti, čaša jasna, bodi mi boginja,
ti do resnice moj edini most;
iz tebe le spoznanje se utrinja
in sreča vsa, življenja vsa modrost!«

Andraž prebiva v zidanici beli
in srčna rana več ga ne skeli;
odkar življenja križe tak si celi,
živ človek treznega še videl ni.

Če pa nekoč se ljubica prijoče
in z belim čelom skloni se do tal,
ej, to se vam Andraž zakrohoče,
ej, to se bo Andraž vam smejal:

Odpustil deklica, sem ti že davno;
ljubezen, dekle, pa je davno preč:
kdor pije vince to-le naše slavno,
še raja božjega ne mara več!

Oh, kdor je vzljubil vas, gorice naše,
ta lic device več ne zaželi;
pred vinskim hramom poje čare vaše
in srka trt božansko kri.

Pavšaliranje taks za zabave in taksna prostost za posest glasbenih instrumentov.

Finančno okrajno ravnanje v Mariboru je izdalo vsem davčnim uradom, sreskim upravam in oddelkom fin. kontrole svojega območja sledečo

OKROŽNICO:

Dosedaj se je za glasbene avtomate, klavirje, gramofone itd. v gostilnah in kavarnah takso po tar. post. 99a taksne tarife večinoma pobirala tako, da se je pavšalno odmerila za celo leto. Generalna direkcija davkov je pa v najnovšem času v nekem slučaju tako odločila davč. urada razveljavila ter izrekla, da se sme pavšal določiti v smislu pravilnika samo za en dan; pri tem je generalna direkcija še poudarila, da urad ni mogel vnaprej vedeti, koliko prirediteljev bo stranka v celem letu imela.

Ker stoji torej generalna direkcija na stališču, da se točka 14. čl. 103 taks. pravil., ki zahteva pavšaliranje za en dan ali eno predstavo, striktno izvede, se odreja sledeče:

V kolikor so pavšal. takse po t. p. 99a za vse tekoče leto že odmerjene in plačane, se za letos dosedanja praksa ne more spremeniti, ker je država denar že prejela. V vseh drugih slučajih je odmeriti pavšalno takso za en dan; to pavšalno takso ima stranka plačati samo za one dneve, kadar se vrši kaka prireditev. Samo za posest glasbenih instrumentov in avtomatov, ki stojijo v javnih lokalih gostom na razpolago, se torej ne more takse zahtevati; tudi se ne more zahtevati takse, ako se gostje sami slučajno zabavajo in si sami igrajo bodisi na instrumentih, ki so jih s seboj prinesli, ali drugače s petjem, pripovedovanjem itd. Takso se sme zahtevati še le, kadar se more označiti zabavo kot prireditev, kjer »se ljudje zbirajo ali dohajajo tja zaradi zabave.« Kot prireditev more v smislu predpisov veljati samo taka zabava, na katero lastnik lokala ljudi s plakiranjem, amoniranjem itd. vabi, ker drugače nič ne priredi. Prireditelj mora pavšalno takso za vsako prireditev vnaprej plačati; ako ima redne prireditve, lahko plača za gotov čas vnaprej, pavšal mora pa vedno biti odmerjen za en dan. Izjemoma smejo po t. 3 čl. 56 pravil. o gostilnah in kavarnah točkici plačati takso naknadno, ako pravočasno prijava ni mogoča.

Za fin. kontrolo:

Zvezek IV., iskalnica: veseljena taksa.

Dr. Josip Povalej s. r.

Mariborski avtobus-promet.

Mestna občina mariborska je izvedla komaj pred letom dni velikopotezno delo s tem, da je otvorila deželne avtobusne proge in se odločila, pozneje tudi za mestni avtobus-promet. Kako važen gospodarski činitelj so danes avtobusne zveze med kraji, ki nimajo železnice oziroma, kjer so slabe železniške zveze, nam daje zgled proga Maribor—Celje. Ta proga je dolga 64 km in je ob enem edina te vrste v Sloveniji, če ne celo v celi državi. Ohrat vzdržujeta istotam dva moderna avtobusa, in sicer kot prvi, ki tvori direktno zvezo med Celjem in Mariborom vsepovsod dobro znani 26sedežni Saurer-avtobus, ob enem reprezentančni voz avtobus-prometa. Kako komudno in udobno se vozijo potniki v tem omnibusu, ki je kolos svoje vrste, ko srečaš nasproti se vozeči mali osebni avto. Saurer pa je navzlic temu zelo gibčen in vozi po konjskih klancih igraje, četudi polno zaseden. Pozimi je dobro kurjen in sedi v njem bolj udobno nego v železniškem vozu. V dobrih dveh urah prepelje potnike iz Celja v Maribor, kjer se najpreje ustavi na Kralja Petra trgu pred modernim novim hotelom »Mariborski dvor«, kjer se nahaja tudi naša pisarna.

Proga Maribor—Celje ima 22 vmesnih postaj, med temi najvažnejša v Slov. Bistrici hotel »Beograd« in v Slovenskih Konjicah. Na deželi se nahajajo avtobus-postaje večinoma ob gostilniških hišah, ker je tam običajno prometno središče.

Druga važna proga, ki jo vzdržuje mariborski avtobus-promet, je v Dravski dolini in sicer Maribor—Selnica. Ta proga daje ugodno zvezo mnogim lepim krajem romantično lepega levega brega Drave. Večina teh krajev so priljubljene točke za nedeljske izlete Mariborčanov. Seveda je poskrbljeno tudi za desni breg z ugodno nedeljsko avtozvezo preko privlačnega Limbuša v Ruše.

V poletnem času vozi ob nedeljah posebni avtobus mimo Slov. Bistrice in Poljčan preko slovenskega Semernika po romantičnih krajih v Rogasko Slatino.

V najkrajšem času bodo še drugi kraji dobili avtobus-zveze z Mariborom, tako Pesnica in Duplek.

Z uvedbo avtobus-prometa po mestu samem se je šele pokazalo, kaj je pravzaprav Mariboru manjkalo. Do danes veže oddaljene kraje mesta že kar pet prog, med temi zveza v Studence, Pobrežje, Novovas, Melje, Lajtersperk in Tezno.

Promet se vrši v mestu z ličnimi Chevrolet-avtobusi, ki so urejeni nalašč za mestni obrat. Mariborčani se prav pridno poslužujejo tega novega prometnega sredstva, kar najbolj dokazuje dejstvo, da se je v tem kratkem času prepeljalo že nad tristotisoč oseb. Središče vsega prometa tvori Glavni trg, kjer se tudi lahko prestopa v vozove raznih prog. Glavni kolodvor kot važna prometna točka mesta ima avtobusno zvezo na vse dele mesta. Največji promet se vrši med Gl. kolodvorom po Aleksandrovi cesti preko Glavnega trga in državnega mosta na Trg Kralja Petra (hotel Mariborski dvor), zato pa obratuje na tej progi največ (7) avtobusov.

Mestno avtobus-podjetje razpolaga sedaj s 15 avtobusi in od teh so rezervna vozila vedno na razpolago za posebne vožnje, kakor izlete v okolico itd.

Gostilničarji, ki imajo posla pri naši zvezi, naj stopijo pred Glavnim kolodvorom v tam na vsak vlak čakajoči avtobus, ki jih bo prepeljal za 2 Din naravnost pred hišo na Kralja Petra trgu, kjer se nahaja naša pisarna.

Gostilničarstvo in vinarske zadrage.

Ko se je vršil letos ob priliki vinske razstave v Ptujtu tudi občni zbor Zveze gostilničarskih zadrug, je dospel na občni zbor brzogovorni pozdrav Osrednje štajerske vinarske zadrage v Mariboru, kjer se poudarja posebno ta misel, da bo pravi napredek gostilničarstva pri nas tudi v tem, da tesno sodelujejo gostilničarske zadrage in vinarske zadrage. Naj v tem navedemo le nekatere točke, ki naj to trditev skušajo dokazati.

Gostilničarstvo na Slovenskem se mora preorientirati na stališče tujkega prometa. Sicer bo stalen kader domačinov gostov, vendar bo moral iskati gostilničar za svojo danes tako drago režijo kritje v posebnih dohodkih in to je pred vsem dvig tujkega prometa. Pri tem ko pravimo tujski promet, pa ne mislimo na tujce iz drugih držav, ampak na naše ljudi, ki pridejo iz kraja v kraj. Že sedaj se opazuje, da vsako leto, in to leto za letom, pride več južnih naših državljanov v Slovenijo na poletni oddih. Enako je tudi za zimski šport Slovenija najprikladnejša v naši državi.

Ena velika mikavnost poleg redne potrebe gosta pa je gotovo tudi ta, da mu more gostilničar ponuditi pristno domače vino, ako ga gost zahteva. Vinarske zadrage imajo predvsem na-

men, dajati gostilničarjem pristno vino svojih zadrugnikov. Na zadruge se bo gostilničar vedno lahko zanesel.

Drugo, na kar mora vsak gostilničar paziti, je to, da ima enako vino nekaj dalje časa, kakor pa za en sod. Če se ljudje navadijo na eno vino, radi pridejo. Če jim gostilničar potem ponudi zopet drugačnega, že mislijo, da je bilo kaj vmes. Pri malem vinogradniku ni mogoče ustvarjati posameznih tip naših vin, ker ne gre to ne radi količine in ne radi posode in tudi ne radi prostora. To delo bi naj opravljale zadrage, ki ob trgatvi s primerno spojitvijo istovrstnega vina svojih članov ustvarijo veliko količino enotnega vina, ki ga gostilničar potem lahko toči skozi celo leto enakega.

Tretji faktor, ki stopa danes zelo v odločilno akcijo v to smer, je pa ta, da noben gostilničar ne mara in mu tudi ne nese, da bi se zalagal z veliko količino vina, ker mora takoj za vse vino plačati visok davek, ker mora imeti v vinu založen velik kapital, ki mu ne nese pozitivnih obresti, ampak negativne, ker se mu v kleti vino suši. Zato pameten gostilničar jemlje le toliko vina, da je vedno na svežem in da ga ima sproti. Nikakor pa se mu ne splača za vsak sod posebej hoditi k vinogradniku, ki pa tudi noče prodajati le posameznih sodov, ampak celo zalogo naenkrat. Zato je nujno potrebno, da pride med gostilničarje in vinogradnike nekdo, ki posreduje kar najceneje. To pa zamorejo in tudi res vršijo le vinarske zadrage, ker delajo z malo režijo in tudi sicer ohranijo neskaljen stik gostilničarja z vinogradnikom.

Pri modrem sodelovanju vinarskih in gostilničarskih zadrug pa se bo vršila vsakoletna pravilna ureditev cen pri moštu in vinu, kar se dosedaj še tudi ni dogajalo in je pri tem marsikateri gostilničar škodo trpel.

Naše mnenje je, da si slovenski gostilničar in slovenski vinogradnik ne smeta stati nasproti kot dva, ki naj bi drug drugega odrila ali kakorkoli oškodila, ampak kot dva, ki si segata v roko in drug drugemu pomagata, saj vršita sledeče si posle z vinom in ne nasprotujoče. Kakor hitro bo prišlo do tega preobrata med gostilničarji samimi, bo prenehalo to, da bi skoro vsak vinogradnik že hotel imeti polti »pušenčank«.

Čim prej se bosta obe organizaciji približali, tem prej bo to vprašanje razmerja gostilničarjev in vinogradnikov ugodno rešeno. Oni, ki te dve organizaciji vodijo, pa naj gledajo na to, da jih čim prej tudi zblizajo!

Porjavenje vina letnika 1927.

Večkrat se slišijo pritožbe, da lanska vina kaj rada nagibajo k porjavenju. To se lahko spozna, če se pusti vino v odprti čaši, da vpliva nanj zrak. Pri belih vinih se spremeni od površine vina zelenorumeni barva na rjavo in temnorjavo barvo. Pri rdečih vinih se pojavi v temnordeči barvi še temnorjavo. Veših nastopi porjavenje tako močno, da postane vino motno in neprijetnega, zagatnega okusa.

Ako se prepreči dostop zraka, se barva ne spremeni; iz tega sledi, da povzročita porjavenje vina zrak in sicer s svojo važno sestavino, s kisikom. V moštu oziroma v vinu so snovi, ki morejo prenesti kisik zraka na v vinu se nahajajoče druge snovi, ki so kemično slične barvilu rdečih vin in pa česlovini. S tem, da se prenese kisik zraka na te snovi, ki so v vinu v raz-

topljeni obliki, nastane ta neprijetna barva.

Izkušnje so pokazale, da mošti iz zdravega grozdja mnogo manj nagibajo k porjavenju, kakor mošti iz gnilega grozdja. To na zaradi tega, ker stvorijo glivice plesni iz gnilega in plesnivnega grozdja neki encim (t. j. snov, ki povzroči in pospešuje izvestne kemične spremembe, ne da bi se pri tem sama spremenila ali po svoji množini zmanjšala), ki se imenuje oksidaza, to je ona snov, ki prenaša kisik in napravi vina rjava.

Iz navedenih vzrokov porjavenja sledijo načela, na podlagi katerih se pri novem vinu porjavenje prepreči.

Pri trgatvi se naj grozdje točno sortira, gnilo se naj loči od zdravega; nevarnost porjavenja se s tem sicer popolnoma ne odstrani, vendar pa smemo pričakovati z večjo sigurnostjo, da ostane vino brezhibno.

Ko mošt vre, je težko spoznati, da-li nagiba k porjavenju ali ne, kajti ogljikov dvokis, plin, ki nastane pri vrenju, prepreči, da kisik zraka ne more do mošta, ker na njegovi površini leži ogljikov dvokis, ki je težji nego zrak, kot nekaka izolacijska plast. Kakor hitro ta izolacijska plast izgine, t. j. ko je glavno ali burno vrenje končano in ko uhaja ogljikov dvokis le polagoma in ko začne pridirati zrak v prostor nad mladim vinom skozi majhne luknjice dog, lahko začne vino od površine rjaveti, ako vino k temu nagiba. Temu pa se izognemo na najenostavnejši način tako, da sod kmalu po glavnem vrenju zapolnimo, da v njem ni več prostora za zrak. Sicer še zrak vedno pride skozi luknjčaste doge do vina, vendar pa v tako mali meri, da ne more povzročiti porjavenja.

Porjavenje, ki ga v sodu s pravočasnim zapolnjevanjem lahko preprečimo, lahko nastopi pri običajnem pretakanju vina s škafi. Zaradi tega je potrebno, da vino pred pretakanjem preskusimo, da-li nagiba k porjavenju ali ne, in potem pri pretakanju temu primerno postopamo. V ta namen se napolni vino v čašo ter se pusti na zraku, da vpliva nanj kisik zraka ter se opazuje, da-li se barva spremeni in koliko.

Kot sredstvo, ki ta neugoden vpliv kisika prepreči, je žveplenasta kislina, ki nastane, ako zažgemo žveplo na azbestnih trahkih, ali pa ga dodamo vinu v obliki soli. Žveplenasta kislina deluje mnogostransko, bodisi, da sama sprejme zračni kisik, ki bi se spojil sicer z izvestnimi snovmi vina, bodisi da prenaša kisika, oksidazo, v njeni učinkovitosti zmanjša, oziroma jo uniči, bodisi da se spoji s snovmi vina v brezbarvne spojine, bodisi da že izločene rjave spojine uniči ali jih spremeni, kratko, žveplenasta kislina je v stanju porjavenje preprečiti, oziroma ga odstraniti.

Najbolj prirodna oblika je sol žveplenaste kisline, natrijev bisulfid, ki ga pri nas veljavni vinski zakon edino dovoljuje. Po jakosti porjavenja v poskusu je dovoljeno dodati največ do 5 gr na 1 hl. Najbolje je, ako se doda vinu, dekler je še na drožju, torej pred prvim pretakanjem. To ima to veliko prednost, da postanejo vina sama po sebi svetlejša in pred vsem pa, da se pri pretakanju ni treba bati zraka, ker žveplenasta kislina varuje vino pred neugodnim vplivom.

Ako pa vino, ki nagiba k porjavenju, ni žveplano, ne sme priti z zrakom v dotik, t. j. pretočiti ga je treba s pomočjo sesalke in vinskih cevi. Vino se pa pretoči v sod, ki smo ga srednje močno zažvepljali.

Tudi s črnimi vini, ki nagibajo k porjavenju, postopamo enako. Pri tem se ni treba bati, da se barva zgubi ali da postane presvetla; četudi barva začetkoma nekoliko pobledi, se prvotna barva čez nekaj časa zopet obnovi, kakor je to pokazala izkušnja.

Ing. Ivo Zupanič.

Gostilničarska nadaljevalna šola v Mariboru.

K sklepu prvega semestra na tuk. gostiln. nad. šoli poročamo, da je sicer klasični uspeh dokaj ugoden, vendar bi mogel biti stvarni uspeh veliko boljši, ako bi se vsi gospodarji zavedali velikega pomena vzgoje naraščajo in bi svoje vajence

Veletrgovina z vinom

Pugel & Rossmann

Maribor, Trg svobode 3.

Bogata zaloga belega in rdečega vina v sodih in steklenicah. Cenik in vzorci vedno na razpolago.

takoj, ko jih sprejmejo v uk ali tudi samo na poizkušnjo, poslali v šolo k pouku in bi njihov šolski poset redno kontrolirali, kakor to zahteva zakon.

Neverjetno jasno se opazi v šoli, kdo sledi pouku vztrajno in z zanimanjem, kdo ima smisla za to in kdo ne. S sigurnostjo se lahko sklepa že v prav kratkem času, kdo bo uspeval in kdo ne. Ker se pri pouku predvsem upošteva praktična stran, t. j. snov, ki se v praksi tudi v resnici neobhodno zahteva, lahko šola zelo točno ugotovi, kdo bo odgovarjal poklicu in kdo bo v njem vztrajal in ugodno prosperiral.

Pri vzgoji gostilničarskega naraščaja bi pa seveda morali pomagati vsi odgovorni in kompetentni faktorji. Pri tem pa je kajpada treba zopet pomisliti, kako napačno je naziranje, da je za natakarja vsakdo dober. Preudarite samo, v kako različne položaje lahko pride človek, ki ima opraviti v tem stanu. Vsak zaveden gostilničar, restavracija, hotelir, kavarnar itd. je gotovo že mnogokrat prišel do prepričanja, da zahteva njegov položaj celega moža. Ni se čuditi, da služijo v nekaterih letoviških modernih držav in v večjih mestih v počitnicah vseučiliščniki za natakarje in so veseli, ako dobe tako službo.

Države, ki se zavedajo velikega pomena gostilničarstva, skrbne na najrazličnejše načine za njega povzdigo. Ne vzdržujejo samo višje organiziranih gostilničarskih šol in akademij, v katerih se uči naraščaj vseh mogočih praktičnih predmetov, temveč tudi gnotno olajšujejo razvoj dobrih podjetij, ki prinašajo pozneje državi tem več ugleda, privabijo tem več tujcev in s tem prinašajo ne samo dotičnemu kraju, temveč tudi celemu narodu in državi tem več gnotnih koristi.

Vprašanje ustanovitve avstrijskega konzulata v Mariboru.

V januarjski številki našega lista smo v članku »Vprašanje ustanovitve avstrijskega konzulata v Mariboru« priporočali ustanovitev avstrijskega konzulata v Mariboru v glavnem iz razloga olajšanja osebnega prometa z Avstrijo, ker je isti radi preskrbe potnih dokumentov močno otežkočen. Rekli smo, da se podeljujejo vizumi edinole pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani in je potrebno najprevo potovanje v Ljubljano, potem je šele mogoče preko Maribora v Avstrijo. Tujsko-prometna zveza nam spotoča, da ni bilo naše poročilo povsem točno. V Mariboru izdajajo namreč že nekaj časa »Tujsko-prometna zveza« s pooblaščenim avstrijskega poslanstva v Beogradu avstrijski vizum za eno ali večkratno potovanje v Avstrijo. Izdajanje je sicer omejeno le na člane zveze. Ker pa postane član Tujsko-prometne zveze z malenkostnim letnim podpornim zneskom lahko vsak neoporečen državljani naše kraljevine, je dana možnost, da se vizum za potovanje v Avstrijo med potom preskrbi in ni treba potovanja ali pošiljanja potnih listov k avstrijskemu konzulatu v Ljubljano. Ker se v Tujsko-prometni pisarni v Mariboru, Aleksandrova cesta 35, dobivajo tudi vozne karte v Avstrijo, Češko, Nemčijo itd., so podane za potovanje vse ugodnosti, kolikor jih je v današnjih razmerah sploh mogoče. Tujsko-prometna zveza pa bo podvzela v bodoče vse korake, da se vizum v Avstrijo sploh odpravi, kakor se je to že zgodilo med našo državo in Nemčijo.

Tujsko-prometna zveza v Mariboru ho izdala v kratkem propagandno knjižico, ki bo vsebovala vsa zdravilišča, kopališča, letovišča in turistične postojanke v mariborski oblasti, katere pridejo za poset in bivanje tujcev v poštev. V knjižici bodo slike in kratki popisi posameznih krajev z navedbo hotelov in gostiln s številom sob in ceno prehrane, tako, da bo knjižica obenem prvi hotelski seznam Slovenije, katerega smo dosedaj zelo pogrešali. Vsekakor bo imela knjižica v mednarodnem tujskem prometu velik propagandni pomen. Priporočamo, da občinski uradi in gostilničarji podpirajo ustanovitev zveze, ki se bo tozadevno v posameznih krajih zglasil.

Gostilničarska zadruga v Slovenjgradcu

je imela dne 23. januarja 1928 svoj redni letni občni zbor v dvorani gostilne Eichholzer v Slovenjgradcu z običajnim dnevnim redom. Žal, da udeležba ni bila takšna, kakor bi bilo želeli.

Po otvoritvi zborovanja je pozdravil zadrugni načelnik g. Josip Eichholzer došle člane ter poudarjal v svojem nadaljnjem govoru važnost »Gostilničarske obrtne zadruge« kot stanovske organizacije, ki si je vedno prizadevala, da je po možnosti zastopala koristi svojih članov.

Zadrugni tajnik je obširno poročal o zadrugnem delovanju v poslovnem l. 1927. Poročilo se je odobruje vzelo na znanje. Zadruga je štela v preteklem letu 87 članov ter je imela pet odborovih sej, na katerih so se obravnavale razne stanovske zadeve.

Obračun za poslovno leto 1927, ki je izkazal čistega preostanka 2176 dinarjev 66 para, sta pregledala gospoda Vrbnjak Ivan in Prevotnik Leopold ter predlagala zboru, da podeli zadrugnemu odboru absolutorij. Izkazani preostanek se je vložil dne 31. decembra 1927 v poštno hranilnico.

Vršile so se volitve novega odbora za nadaljno dobo treh let. Za načelnika je bil izvoljen g. Josip Eichholzer, za namestnika pa gosp. Franc Pačnik. Kot odborniki so bili izvoljeni gg. Goll Karl, Cajko Franc, Schuller Ivan, Ūbel Anton, Kac Ivan, Pečoler Pr., Vrhnjak Ivan, Pernat Anton, Sevek Ludovik, kot namestniki pa gg. Škof Ferdinand, Radšelj Josip, Karner Pavel, Rogina Anton in Gramuš Franc.

Kot delegati za odbore seje »Zveze gostilničarskih zadrug« v Mariboru so se izvolili gg. Eichholzer, Franjo Cajko in Franjo Škof.

G. Cajko je priporočal vsem navzočim članom čitanje »Gostilničarskega lista«, ki prinaša marsikaj dobrega in koristnega za naš stan.

Na predlog g. Cajnka se je sklenilo naročiti »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti, v katerem se pogostokrat objavljajo zakoni in odredbe, važne za gostilničarje.

Po izčrpanem dnevnem redu je načelnik gosp. Eichholzer zaključil občni zbor, želeč vsem članom veselo snidenje na prihodnjem občnem zboru.

Občni zbor zadruge v Šoštanju.

Pod predsedstvom zadrugnega načelnika gospoda Ježovnika se je vršil dne 1. februarja 1928 občni zbor šoštanjske zadruge. Na zbor je prihitelo 39 članov, ki so z največjim zanimanjem sledili poročilu zadrugnega načelnika g. Ježovnika, katero je obsegalo precej obširno delovanje zadruge in zveze. G. Detišek, ki je bil izvoljen svoječasno od strani zveze kot zvezni delegat v deputacijo, ki se je predstavila velikemu županu je obrazložil obširno, v kakšnem štadiju se nahaja danes zadeva oprave točilcev stoječim gostom. Na predlog istega gospoda Detiška se je sklenilo predlagati zvezi, naj piše v »Gostilničarskem listu« razprave o vinarstvu in kletarstvu, kar bo po mnenju g. Detiška mnogo koristilo gostilničarstvu.

Letni računski zaključek, ki izkazuje 1517 Din gotovine, sta pregledala gg. Galof in Hauke. Vse vknjižbe v blagajniški knjigi soglašajo s predloženimi računi. Na predlog gg. Galofa in Haukeja je podelil zbor zadrugnemu odboru absolutorij.

Na predlog gg. Ježovnika in Detiška se je odobrila zadrugna članarina za letošnje leto 75 para od vsakega hektolitra iztočenega vina, piva in žganja.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o točilnicah stoječim gostom, o preureditvi lokalov, o trikratni polovični voznji, o podelitvi podpore obrtni šoli in o komisijonelnih pregledih gostiln.

Prepoved sprejemanja vajencev, ki niso pismeni.

Ministrstvo trgovine in industrije v Beogradu je izdalo dne 11. januarja 1928 odredbo št. 8994/VII., glasom katere je prepovedano sprejemati v bodoče v uk obrti in trgovine nepismene

vajence. Treba je, da so dovršili vsaj osnovno šolo.

V uk že sprejeti učenci, ki niso pismeni, so dolžni, da se tekom učne dobe naučijo pisati v zasebnih šolah, sicer ne bodo mogli biti proglašeni pomočnikom.

O tem obveščamo vse naše zadruge s pristavkom, da morajo temu primerno izpopolniti zadrugna pravila in pravilnike o vajeniških in pomočniških preizkušnjah.

Mnenja smo, da se v Sloveniji ne bo treba učiti v zasebnih šolah prav nobenemu vajencu pisati, ker nimamo danes niti enega mladeniča, ki bi ne znal pisati. Bolje bi bilo, če bi se bilo uredilo že dolgo časa odprto vprašanje odpiranja in zapiranja trgovin. To bi imelo za itak pismeno Slovenijo pomen.

Dovoljenje za prirejanje koncertov in podaljšanje policijske ure.

Policijski komisariat v Mariboru razglašala s svojim odlokom z dne 4. februarja 1928, št. 1548/2 1928, da se morajo vlagati prošnje za podelitev dovoljenja za prirejanje koncertov, kakor tudi za podaljšanje policijske ure najmanj 24 ur pred prireditvijo, kakor zahteva zakon. Za plesne prireditve pa vsaj 8 dni pred dnevom prireditve.

Upoštevale se bodo le prošnje, ki so bile predložene pravočasno, nikakor pa se ne bodo izdajala dovoljenja na prošnje, vložene po označenem roku.

Na to odredbo opozarjamo vse mariborske mestne tovariše s pozivom, naj se po njej ravnaajo. Isto kakor za Maribor, velja tudi za vse ostale kraje naše oblasti.

Zadrugno članstvo točilcev stoječim gostom.

Na prošnjo zadrugnega načelnika gospoda Golnika iz Mozirja ponovimo v četrtič, da niso trgovski točilci alkoholnih pijač stoječim gostom redni gostilničarji, ampak trgovci, ki pripadajo kot člani trgovskemu gremiju. Iz tega razloga ne morejo in ne smejo biti člani naših gostilničarskih zadrug. V tem oziru smo tudi povzročili izdajo odloka od strani velikega župana mariborske oblasti, katerega smo tudi objavili v našem listu.

Gostilničarska zadruga v Ljubljani je svoječasno take trgovce sprejemala kot svoje člane in inkasirala od njih vse pristojbine. Na pritožbo trgovskih točilcev je politična oblast odločila, da mora omenjena zadruga vse neopravičeno sprejete pristojbine vplačnikom vrniti.

Ob ponovni objavi zadeve svarimo vse zadruge, da ne sprejemajo v svojo sredo izven rednih gostilničarjev, kavarnarjev in hotelirjev, ki so v zadrugnih pravih označeni, nobene druge obrti.

Člani gostilničarskih zadrug imajo pravico do polovične voznje na železnici trikrat na leto.

Pod tem naslovom smo objavili v našem listu z dne 20. oktobra 1927, št. 10, da imajo vsi gostilničarji, ki izvršujejo gostilniško obrt dalje nego dve leti, pravico vsako leto do trikratne polovične voznje na železnicah.

Ker gostilničarji našega lista ne čitajo, niso o tem poučeni in se obračajo na nas za pojasnila. V omenjenem članku smo dali obširno in natančno vsa potrebna pojasnila. Zato pa ne bomo na pismena vprašanja odgovarjali, ker je za nas taka brezpotrebna korespondenca predraga. Vsakdo naj čita naš list št. 10 z dne 20. oktobra 1927, kjer bo dobil vsa zaželjena pojasnila.

Najboljše
in zelo
trpežno
blago

za moške in ženske obleke, sukno, hlačevino in volneno blago, plavino, čefir in platno, nogavice, robce, gotove obleke in perilo kupite najceneje v trgovini

J. N. Šoštarich
Maribor, Aleksandrova 13

Pod kakimi pogoji sprejema Narodna banka poškodovane bankovce.

V obtoku se nahajajoči bankovci nižjih vrednot so že skoro vsi več ali manj obrabljeni, nekateri so pa tudi poškodovani, ker jim manjka kak del večjega ali manjšega obsega. Poškodovani bankovci jako otežujejo trgovsko poslovanje, ker se jih vskado brani. Ako jih trgovec tudi sprejme, ima težave, preden jih zopet spravi v promet, odnosno preden pride do svojega denarja. Branijo se jih privatniki, pa tudi uradi in pošte, ker dotični uradnik jamči za popolno vrednost prevzetega bankovca. Poškodovane bankovce sprejema brez nadaljnega edino Narodna banka, a odšteje za odškodnino primeren del vrednosti. Za orijentacijo v obsegu teh odbitkov priobčujemo naslednjo objavo ljubljanske podružnice Narodne banke: Za vsak poškodovani bankovec, razen petdinarskega, odtegne Narodna banka za tvorniške stroške 1.76 Din, za petdinarskega pa 50 par. Če se pa predloži iz dveh različnih delov sestavljeni bankovec, od katerih ima vsak del drugo številko in serijo, smatra Narodna banka tak bankovec za dva poškodovana bankovca in odtegne za vsak del po 1.70, torej za celi bankovec 3.40 Din. Razen tvorniških stroškov pa obračuni Narodna banka pri večjih poškodbah, pri katerih manjka manjši ali večji del, tudi tisti manjkajoči del. Ta del se obračuni tako, da se razdeli celi bankovec na sto enakih štiriogelnikov (polj) in se odšteje toliko enot (polj), kolikor jih manjka. Pri desetkah se računni eno polje deset par, pri stotakah 1 Din, pri tisočakah 10 Din. Manj ko četrtina bankovca se ne honorira. Te odtegljaje mora plačati vsaka stranka, bodisi zasebnik, javna ustanova ali pa državni urad. Zadnji čas se pojavljajo v prometu tudi namenoma razrezani bankovci, zlasti desetaki. Tako poškodovanje in razpolovičenje bankovcev je prepovedano in Narodna banka odtegne od takega bankovca za vsako polovico po 1.70 tvorniških stroškov.

Odločba glede podeljevanja obrtne pravice.

Na vprašanje, ali se more podeliti obrtna pravica komu, ki še ni zadostil vojaški dolžnosti in tudi ni po letih starosti zavezan, zadostiti vojaški dolžnosti, je minister za trgovino in industrijo s pozivom na člen 47. zakona o ustroju vojske i mornarice, na podstavi člena 8. uredbe o organizaciji ministrstva za trgovino in industrijo in sporazumno z ministrstvom za vojsko in mornarico z odlokom z dne 4. nov. 1927 odredil:

1. Po odredbi poslednjega odstavka člena 47. zakona v ustroju vojske in mornarice se sme podeliti obrtna pravica po odredbah veljavnih zakonov vsem onim, ki niso dovršili 21 let in ki zanje še ne velja vojaška obveznost, ne glede na to, ali so proglašeni za polnoletne ali ne.

2. Oni, ki so proglašeni za polnoletne, preden nastopi vojaška obveznost, smejo obdržati že započeto obrt tudi v času, ko odslužujejo v stalnem kadru obvezni rok, vendar pa morajo voditi njih obrt v tem času nalašč postavljeni delovodje ali najemniki.

3. Dokaz o izpolnitvi vojaške obveznosti po členu 47. navedenega zakona se mora zahtevati samo od onih, za katere velja po njih letih starosti vojaška obveznost in ki prijavijo obrtnemu oblastvu izvestno obrt v času, ko nastopi pri njih dolžnost vojaške obveznosti.

Gostilničarji!
Upoštevajte one tvrdke,
ki podpirajo naš list.

Opozorilo OUZD vsem delodajalcem.

Gospod minister za socialno politiko je pod br. 10.683 z dne 6. decembra 1927 izdal sledečo

naredbo.

§ 1.

Mezdní razredi, predpisani v 3. odstavku § 21. zakona o zavarovanju delavcev, se izpreminja in se glasijo:

Mezdní razred	Višina zaslúška na dan dinarjev	Zavarovalna mezda na dan
I.	do 8'—	6'—
II.	od 8'— do 9'60	8'—
III.	» 9'60 » 11'60	9'60
IV.	» 11'60 » 14'—	11'60
V.	» 14'— » 16'80	14'—
VI.	» 16'80 » 20'—	16'80
VII.	» 20'— » 24'—	20'—
VIII.	» 24'— » 28'80	24'—
IX.	» 28'80 » 34'—	28'80
X.	» 34'80 » 40'88	34'—
XI.	» 40'88 » 48'88	40'—
XII.	» 48'— » 48'—	48'—

§ 2.

Ta naredba stopi v veljavo dne 1. januarja 1928.

Z gornjo naredbo se združi dosedanjih prvih 7 mezdnih razredov v en mezdni razred in se tako zmanjša število mezdnih razredov na 12. Zavarovani zaslúžek od novega drugega do dvanajstega razreda pa ostane enak zavarovanemu zaslúžku od dosedanjega 8. do 18. mezdnega razreda. Po novem 1. mezdnem razredu pa znaša od 1. januarja 1928 dalje:

- a) zavarovana dnevna mezda 6 Din;
- b) celokupni dnevni prispevek za bolezensko zavarovanje 0.36 Din;
- c) dnevna hrana 4 Din;
- d) dnevna porodnina 4.50 Din;
- e) dnevna dojnina 3 Din;
- f) dečja oprema 84 Din;
- g) pogrebina 180 Din.

Delodajalci smejo svojim nameščenecem, ki spadajo po svojem zaslúžku v ta novi mezdni razred, odtegovati za bolezensko zavarovanje dnevno 0.18 dinarja, za borzo dela pa 0.01 Din. Za vaje, ki ne prejemajo nobene plače, mora plačati celotni prispevek delodajalec sam.

Potrebne preuvertitve v nove mezdne razrede bo za že prijavljene osebe izvršil okrožni urad sam. Kot potrdilo o preuvertitvi pa bo delodajalcem služil plačilni nalog, s katerim se bo-

do predpisali prispevki za mesec januar 1928.

Po 1. januarju 1928 obolevi člani bodo prejeli podpore po novih mezdnih razredih, pred prvim januarjem 1928 obolevi pa po starih mezdnih razredih.

Za oddajo gostiln

kavarn i. t. d. v najem ali račun, kakor tudi prodajo nudi najboljšo priliko in veliko izbiro resnih reflektantov posredovalnica

MARIBOR, Koroška cesta 101.

Kdor oglašuje, ta napreduje.

Ključ do uspeha

v trgovskem poslovanju je moderna reklama. Najboljše uspehe dosežete z inseriranjem v „Gostilničarskem listu“.

NOVI HOTEL V MARIBORU

Prevzela sva hotel „MARIBORSKI DVOR“ pri državnem dravskem mostu. Hotel »Mariborski dvor« ima 20 urejenih sob, Solčna lega. Več kopalnic v hotelu. Autogaraža. Klubove sobe. Najlepši restavracijski prostori. Prvo vrstna vina in izborna kuhinja. Vsak četrtek domači praznik. Godba. **Autobus postaja. Auto pri vsakem vlaku.** Zbirališče potnikov. Telefon 302. — Priporočata se

Andrej in Mara Oset.

Restavracija „Narodni dom“ PTUJ

se priporoča z dobro kuhinjo ter s haloškimi in ljutomerskimi vini.

Josip in Anica Berlič, restavraterja.

MILAN BLASS

Sv. Barbara v Haložah pri Ptuj

vinogradnik in posestnik ima dobra haloška vina po primerni ceni vedno na prodaj.

Raznotero.

r Carinske olajšave za Ljubljanski velesejem 1928. Carinski svet je na svoji seji 24. januarja t. l. izdal sledeč odlok, ki ga je finančni minister odobrila: 1. Da se pri začasnem uvozu predmetov, namenjenih za Ljubljanski velesejem, ki se vrši od 2.—11. junija 1928 ne plačuje predpisana uvozna carina, ampak da se iste zavaruje z garantnim pismom kake banke, ki je upravičena za trgovanje z devizami in valutami, po predhodnem protokoliranju pri gen. inšpektoratu min. financ. 2. Da se pri izvozu v roku od 6 mesecev računajoč od dne izvršene uvozne ekspedicije, brez posebnega odobrenja direktije, vrne položeno garantno pismo. 3. Da se izvoz vrši po obstoječih predpisih za prevoz brez osiguranja valute, ako je izvršena pogodna ekspedicija. 4. Prostor na velesejmu se smatra za čas velesejma ter 8 dni pred in po velesejmu, za carinsko skladišče. V sled tega odpade vsako plačevanje dnevnic v času od 7. do 12. in od 3. do 6. 5. Da carinarnica smatra vse pošiljke za nujne. 6. Stroji, prodani na Ljubljanskem velesejmu zamorejo biti oproščeni od plačila uvoznih carinskih dajatev v toliko, v kolikor za to obstoji zakonska možnost, a šele po predložitvi potrebnih potrdil. 7. Da odpade tudi plačilo 4 odst. davka na blago, ki je prodano osebam, ki so plačale davke za poslednje tromesečje. Potrebno pa je za to potrdilo velesejma, trgovske zbornice in davkarje. Dalje so dovoljene tudi velike olajšave v načinu carinenja razstavnega blaga.

r Nesreča v premogovniku. Pri požaru v premogovniku Timmeru na Angleškem je zgorelo 39 rudarjev.

r Umrl je v sredo zjutraj znameniti vodja angleške liberalne stranke lord Asquith. Med svetovno vojno je bil nekaj časa ministrski predsednik, nato vojni in finančni minister. On je dne 23. febr. 1916 izjavil v angleškem parlamentu: »Nismo lahko potegnili meča iz nožnice, vendar ga pa ne mislimo vtakniti vanjo popreje, dokler niso popravljene krivice Belgiji, ni zavarovana Francija, niso dosegli manjši evropski narodi svojih pravic in ni uničen pruski militarizem.«

**ZVEZNA TISKARNA
V CELJU**

STROSSMAJERJEVA UL. 1

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor knjige, brošure, časopise, eno- in večbarvne lepake, črtanke, tiskovine za obrt in industrijo, vse okusno in hitro ter po najnižjih dnevnik cenah

Najmodernejše urejena knjigoveznica

Zakon o neposrednih davkih.

»Službene Novine« od dne 8. februarja 1928 pričbujejo zakon o neposrednih davkih, katerega je sklenila Narodna skupščina dne 7. februarja 1928. Zakon predvideva sledeče davčne vrste: emzlijski davek, hišni davek, davek na podjetja, obrti in samostojne poklice (pridobnina), davek na rente, davek na dobiček podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov (davek družb) in davek na nesamostojno delo in poklice (nameščenski davek). Davki po tem zakonu se prično odmerjati in pobirati od dne 1. januarja 1929, samo določila o davku na donos in nesamostojno delo (službeni prejemki) stopijo v veljavo že dne 1. aprila 1928. Natančneje razlago objavimo v eni prihodnjih izdaj.

SAMOPRODAJA

najboljšega pisalnega stroja

IVAN LEGAT

špecialist
za pisarniške stroje

Maribor, Vetrinjska ul. 30

Telefon interurb. 434

Proč z alkoholom.

Ljudje, ki hvalijo le vodo in so smrti sovražniki vseh opojnih pijač, se zelo motijo, če mislijo, da koristijo svojemu telesu, ako pijejo vsak dan par litrov vode.

Oslabljenja želodeca in črev ter srčne napake so lahko posledice premočnega in samega zauživanja vode. Od tod tudi nagledne golše (krofi).

Nek pisatelj, ki je velik sovražnik mesa in alkohola, pravi, če pijemo hitro in mnogo vode, bije srce bolešno in močnejše. Preveč vode lahko škoduje telesu ravno tako, kakor vsaka opojna pijača.

So učenjaki, umetniki, pisatelji in komponisti, ki bi brez spodbujajočih alkoholnih pijač ne bili nikdar dovršili tako velikih del, kakor so jih. Alkohol poživljuje vsako bitje, odstrani žgoče, moreče skrbi in privabi na dan ognjevite plesne, kateri se v človeku, ki je pil vodo, ne morejo pojaviti.

Veliki slovenski pisatelj Cankar je pravil, da rabi pesnik neko dražilo za možgane, za kar je alkohol najprikladnejše sredstvo.

Bog nam je ustvaril trto, da si pridelujemo vino, se veselimo, vtopimo v njem vsako žalost, kar bi pri kozarcu vode ne mogli doseči.

Kako žalostni in pusti bi bili naši vinogradniški vrhi, ako bi se gojitev trte vsled prepovedi alkohola opustila. Lepe narodne pesmi bi se pozabile, petje veselega človeka bi prestalo. Vse veselice bi prenehale, ker bi manjkalo srca razveseljujoče vinske kapljice.

Prestala bi mašna daritev, Sv. Ur-

Ljudska samopomoč

podporno društvo za slučaj smrti v Mariboru sprejme vse zdrave osebe, bivajoče v Sloveniji, do 65. leta. Podporna vsota znaša od 1000 do 16.000 Din. Društvo šteje danes že nad 3000 članov. Za to podporo plača vsak član v slučaju smrti posameznika samo 25 para oziroma 1, 2 ali 5 Din prometnega prispevka. Zahtevajte še danes pravila in pristopno izjavo zastoj od

„Ljudske samopomoči“ v Mariboru, Aleksandrova 45/II.

ban bi zgubil svoj patronat, Sv. Martin vinski krst, svatje bi sedeli okoli obložene mize tihi in žejni. Gostilne bi nam za drag denar nudile slabo pijačo, napajali bi nas z alkohola prasto brazgo.

Takih časov obvaruj nas Bog!
Pozdravimo rajnega Noeta, ki je znašel vinski sok.

„Naše gorice“.

»Naše gorice«, glasilo Vinarskega društva v Mariboru. 2. številka. Urednik A. Žmavc. »Naše gorice« so postale našim vinogradnikom ljub gost, katerega vsak mesec željno pričakujejo. Ta številka je iznenadila tako po obsegu (4 tiskovne pole) kakor po izredno bogati vsebini. Tu najde napredni vinar vse, kar mu je za njegovo obratovanje tako nujno potrebno. Članki so deloma teoretični, deloma praktični. Tako mora tudi biti. Našim vinarjem sicer prija navodila za neposredno praktično rabo, ali hočejo pa tudi še kaj več, želijo vpogledov v druge panoge kmetijstva, v razna obsežnejša gospodarska vprašanja. In vse to nudijo »Naše gorice«. Kdor še lista nima, naj ga nemudoma naroči. Prospekt dopošlje na zahtevo upravnistvo »Naših goric« na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Alojzij Plaustener, posestnik in gostilničar, izvoz lesa, sena in slame, št. Jur ob južni železnici, priporoča cenj. tovarišem gostilničarjem in trgovcem polno masten trapistovski sir lastnega izdelka, katerega ima v najboljši kvaliteti zmiraj v zalogi.

Naznanilo!

Cenj. občinstvu, svojim stalnim gostom in posetnikom vljudno naznanjam, da sem zopet prevzela kuhinjo v

Hotel „Kosovo“

Maribor, Grajski trg št. 1 središče mesta

Z dobro in izvrstno štajersko, primorsko in dunajsko kuhinjo bodem postregla vsakemu gostu. Abonenti se sprejemajo vedno. Priporočam se za obisk

Anica Ljubi

Pavel Heričko

lončar in pečar

Maribor, Tattenbachova 6

izdeluje glinaste peči, štedilnike, kuhinjske in vrtno posode. Sprejema tudi vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižji ceni.

Cene zmjerne!

Postrežba solidna!

Cenik za leto 1928

Belo platno	Din 8, 9, 10, 12
Gradl za spodnje hlače	12, 14, 16, 20
Platno za rjuhe, 150 cm	22, 26, 28, 32
Platno za kapuc, 180 cm	28, 32, 40, 45
Damast za posteljnino	28, 32, 46, 50
Namizni prti (komad)	40, 48, 50, 60
Gradl za madrace	30, 36, 44, 52
Cefirji in oksforti	10, 12, 14, 20
Tiskovine (druki)	10, 12, 15, 16
Delain etamin	10, 12, 14, 16
Volneni delain	18, 28, 38, 48
Ševijot v vseh barvah	35, 45, 60, 68
Volneni poplin	45, 50, 58, 60
Modno blago za ženske	20, 24, 28, 35
Blago za plašče, kostume	80, 95, 110, 120
Razne svile za obleke	36, 45, 60, 68
Creppe de Chini	68, 98, 120
Težka taft svila	88, 120
Surova svila	26, 28, 32, 40
Svilene rute	40, 50, 120, 145
Naglavne rute	5, 10, 12, 18
Jugoslovansko sukno	24, 36, 50, 72
Češki kamgarni	65, 120, 140, 160
Angleško sukno	200, 220, 280, 300
Modne hlače	100, 130, 180, 230
Lister za suknje	40, 60, 98, 160
Štruks	60, 70, 95, 170
Baržun in fustian	30, 36, 40, 60
Hlačevina	12, 28, 36, 48
Tirolski loden	120

zavese, preproge, posteljna pregrinjala, koče, očeje, konjske plahte, voščeno platno, slamnjače, srajce, nogavice, dežnike in drugo do bite dobro in najceneje samo v

manufakturni trgovini

I. Trpin
Maribor, Glavni trg 17

SLAVIJA

Jugoslovanska zavarovalna banka

Ekspozitura MARIBOR, Aleksandrova 6

v palači Zadržne gospodarske banke

Prevzema zavarovanja proti požaru, vlomu, nezgodam in toči.

Življenjska zavarovanja, zavarovanja transportov in stekla.

Jamstva, zavarovanja avtomobilov, avto-kasko; zavarovanja proti telesnim nezgodam, zavarovanja potnikov, posestnikov avtov in šoferjev.

Prva slovenska mlekarina

v Mariboru

Jenkova ulica 6

priporoča gostilničarjem vedno sveži polemendolski in trapistovski sir, dnevno sveže čajno maslo in polnomastno mleko po zelo nizkih cenah.

Dostavlja se tudi na dom.

Čiščenje motnih vin

s francosko želatino „LAINE“ ali praškom „JULLIEN“ je poceni in enostavno. Tudi vsa druga čistilna in lepšalna sredstva »EPONIT«, MARMORNI

PRAŠEK itd. dobite stalno v drogeriji

Sanitas, Celje.

Bogomir Divjak, Maribor

Trgovina:
Glavni trg št. 17

Delavnice:
Ključavničarska ul. 1

Trgovina dvokoles, sestavnih delov in pneumatike.
Glavno zastopstvo dvokoles **Waffanrad „Steyr“.**

Mehaniška delavnica za popravila dvokoles in motornih vozil.
Strugarstvo po načrtih.

Poniklovanje, pobakrenje in emajliranje.

Za pomlad

priporočam svojo veliko zalogo gotovih oblačil, kakor: pomladanske plašče, vseh vrst obleke za gospode in dečke, dežne plašče, Hubertus plašče in pelerine.

Velika izbira otroških oblek.

Za naročila po meri priporočam svojo veliko izbiro vsakovrstnega modnega sukna.

Franc Cverlin, krojaštvo in konfekcija, Maribor, Gosposka ul. 32.
Zmerne cene! 1—2 Točna postrežba!

Francoska linija = French Line. Cie. Gle. Transatlantique.

Za severno Ameriko in Kanado največji in najlepši brzo-paniki. — Havre—New-York samo 5½ dni brez morje.

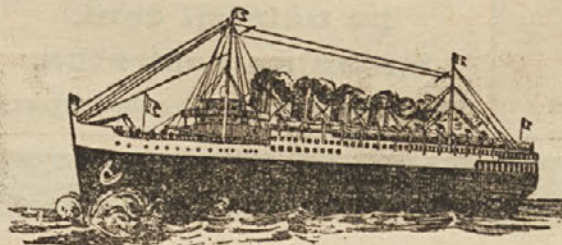
V južno Ameriko, Argentinijo, Chile, Avstralijo vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marsilije:

Cie. Chargeurs-Réunis, Sud-Atlantique, Transports Maritimes.

Izvrstna hrana, izborna postrežba, vino brezplačno.

Vsa pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker, Ljubljana
Kolodvorska ulica 35.

„VINOCET“

tovarna vinskega kisa v Ljubljani

Najmoderneje in najhigijeničneje urejena tvornica vinskega octa (sirčeta) v Jugoslaviji

Franc Osterberger

vinogradnik, Ptuj

priporoča slavnemu občinstvu svoj lastni pridelok iz **Domanjberga (Gornje Haloze)**. — Razpošilja v sodih in buteljkah prvovrstna sortirana vina. Specijalitet: Vino „Vermouth“ lastnega pridelava presega kvalitativno vse italijanske enake proizvode

Firma ustanovljena l. 1869. — Ceniki so vedno vsakomur na razpolago.

Inserirajte v „Gostilničarskem listu“!

**Pohištvo,
posteljnina,
preproge,
linolej,
pohištvene predmete**

za gostilničarje in zasebnike ima po zelo nizkih cenah

Karl Preis

Maribor, Gosposka 20.

Ilustrirane cenike brezplačno.

URE

ZLATO SREBRO

Ant. Lečnik
Celje, Glavni trg št. 4

**KUPUJE STARO
ZLATO SREBRO**

Nakup in prodaja
posestev,
hiš, vil,
gostiln itd.
pri

Karel Troha

Maribor, Slovenska ulica 2/1.

Trgovina stekla in porcelana

Ivan Kovačič

Maribor, Koroška c. 10

Telefon 433

Velika zaloga češkega stekla,
porcelana, kamenine, šip za
okna, ogledal, okvirjev za po-
dobe, svetiljk itd. itd.

Steklarska delavnica.

Gostilničarjem popust!

Šampanjec

znamke

Bouvier

Bouvier Demi sec (bela glavica),
Bouvier sec (zlata glavica),
Bouvier Cuvée Réservee (rdeča glavica).

Kletarstvo: Gornja Radgona.

Zastopstvo za Slovenijo:

Kernc in Favai, Ljubljana.

Cenik
gratis
in franko.

Originalna

VINA

v steklenicah
trdke

Veleposestvo vinogradov

CLOTAR BOUVIER

..... Gornja Radgona

Vrste letnik: 1921 Ljutomerski rizling,

» 1923 Tigermilch,

» 1923 Ljutomerski rizling,

» 1924 Murski biser
in mnogo drugih.

Svoji k svojim! **POZOR!** Svoji k svojim!
Gostilničarji in kavarnarji!

Po zelo nizkih cenah dobite res najboljše pristno
namizno in sortirano vino

iz vseh vinogradnih krajev pri

FRANJO CAJNKO

VELETRGOVINA Z VINOM V SLOVENJGRADCU

Lastnik gorc v Ljutomeru, Haložah in
Kamnici pri Mariboru.

Vina v steklenicah
(buteljke) vseh vrst.

Zajamčena solidna in točna postrežba.
Ceniki na razpolago.

Pristno vinsko žganje.

Viško črno in belo dat-
matinsko vino za zdravila.

Samo naročite in prepričali se bode-
te, da ne pretiravam.

Transportno društvo

BALKAN

Maribor

Aleksandrova c. 35

Telefon 975

Prevozi, selitve
po najnižji cen.
Kulantna postrežba.

Pohištvo, preproge in posteljnino

dobavi točno in najceneje

„WEKA“ Maribor G

Zahtevajte ponudbe — brezplačno!

Delniška pivovarna »Union«

Ljubljana, Laško in Maribor

priporoča svoje prvovrstno dvojno marčno pivo, eksportni ležak

in temno pivo, varjeno po bavarskem sistemu, „Herkules“,

„Porter“ in „Bock“ vsem cenj. gostilničarjem in gostom.

Z odličnim spoštovanjem Delniška pivovarna »Union«, Ljubljana, Laško in Maribor.